

Валерія Сергіївна Хацько – студентка II курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Світлана Андріївна Лубенець** – старший викладач
кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ

ЕЛЕКТРОННА ПЕТИЦІЯ ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА УЧАСТЬ В УПРАВЛІННІ ДЕРЖАВНИМИ СПРАВАМИ

У зв'язку з розвитком громадянського суспільства в Україні громадськість активно бере участь в управлінні державними справами не лише за допомогою передбачених Конституцією України механізмів, а й за допомогою місцевих ініціатив, петицій, обговорень законопроектів та інших форм демократії. Небайдужі члени громадянського суспільства не залишаються осторонь державних проблем та активно беруть участь у їх вирішенні, стимулюючи розвиток держави, шляхом впровадження інновацій, активною участю у повсякденному житті держави і суспільства.

Україна є членом Ради Європи, тому розвиток демократичних цінностей, а саме участь громадянського суспільства в процесах формування і реалізації політики є дуже важливим. Така форма реалізації права на участь в управлінні державними справами, як електронна петиція вже досить давно використовується в інших країнах світу. В Україні це активно набирає обертів і відповідно обумовлює актуальність детального вивчення даної форми реалізації права.

Завдяки внесенню змін до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції» від 02.07.2015 року електронні петиції стали доступним механізмом реалізації права на участь в управлінні державними справами [1].

В Україні можливість подання електронних петицій до органів державної влади врегульована тільки вищезазначеним нормативно-правовим актом. Тому, на нашу думку, дане право – є самостійним, окремим, незалежним від інших прав, таких як: право подання скарги чи звернення у його звичайному розумінні. Звісно, що до електронної петиції ставляться окремі вимоги, особливо щодо підписів, які потрібні для обов'язкового її розгляду, в той час як індивідуальні звернення розглядаються без такої вимоги.

Дослідженням питання права на подання електронної петиції займалися різні вчені, зокрема такі, як К. Шустова, О. Лукашева, В. Головка, Я. Собків, А. Барікова, А. Крижановська та інші. Однак, на сьогодні відсутній більш детальний аналіз електронної петиції, у зв'язку з її новизною.

Метою даного дослідження є з'ясування місця і ролі електронної петиції в житті громадян як форми реалізації права на участь в управлінні державними справами.

В Україні право електронної петиції регламентується Конституцією України, а саме, стаття 40 говорить про те, що дане право гарантоване всім, отже, кожен може направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, які зобов'язана розглянути дані звернення і дати обґрунтовану та змістовну відповідь у встановлений законом строк [2]. Е-петиції створюють діалог між владою та громадянами. Вони дають їм можливість висвітлити думки, проблеми та ідеї, і таким чином зобов'язати владу розглянути пропозиції населення. Тим самим влада має можливість дізнатися в онлайн режимі про те, що хвилює громадян та першочергово виконувати пріоритетні задачі. В цілому систему електронних петицій можна оцінити з позитивної точки зору. Тому, що це один з інструментів, який надає людям можливість реалізувати своє безпосереднє волевиявлення. Але при цьому за допомогою петицій не дозволяється приймати закони. Також є ще один плюс – це обов'язкова відповідь на електронне звернення, навіть якщо воно здається зовсім абсурдним. Навіть якщо електронна петиція підписана лише двома людьми, то влада також зобов'язана дати на неї відповідь. Також передбачена відповідальність посадових осіб за порушення законодавства про звернення громадян. Особи, винні у порушенні цього Закону, несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність, передбачену законодавством України [3].

Із розвитком громадянського суспільства в Україні поширюється попит громадян на участь в управлінні державними справами. Відповідальні особи надають відповіді на петиції з різних питань, як з локальних, так і загальнодержавного значення, в залежності від суб'єкта надання відповіді. Такими суб'єктами є Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України чи органи місцевого самоврядування. Наразі інститут електронних петицій активно розвивається та має попит серед населення України, тим самим об'єднуючи громадських активістів і небайдужих громадян в єдине ціле. А це один із важливих етапів становлення громадянського суспільства.

Отже, можна зробити висновок, що така форма реалізації права на управління державними справами як електронна петиція – самостійний інститут, за допомогою якого громадяни мають право звернутися до органів влади через офіційний веб-сайт зі своїми скаргами чи пропозиціями, тим самим впливаючи на розвиток своєї держави.

Література

1. Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції: закон [прийнятий 02.07.2015 р.] – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/577-19>.
2. Конституція України від 28.06.1996р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/>.
3. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.

Інна Анатоліївна Шимко – студентка II курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Світлана Андріївна Лубенець** – старший викладач
кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ

АНАЛІЗ СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА СВОБОДУ З ПРАВОМ НА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНІСТЬ

Одним із основних напрямків діяльності держави є закріплення, забезпечення та захист особистих прав і свобод людини. Право на свободу та особисту недоторканність закріплюються та регламентуються Конституцією України, Цивільним Кодексом України, Кримінальним кодексом та законами України. На міжнародному рівні закріплене Загальною декларацією прав людини 1948 р., Міжнародним пактом про громадянські та політичні права 1966 р., Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950р. Проблема забезпечення особистої недоторканості та права на свободу є досить актуальною в усі часи. Дані права співвідносяться між собою, але водночас вони є різні за змістом. Таким чином існує потреба в розмежуванні цих понять та визначення змісту категорії.

Проблеми визначення та реалізації прав людини досліджувалися у роботах таких вчених, як О.Негодченко, В. Олійник, В. Опришко, М. Орзіх, П. Рабінович, А. Таранов, І. Тімченко, Ю. Тодика, О. Фрицький, М. Цвік та ін. Дослідженням проблем забезпечення особистої недоторканності у сфері кримінального процесу займався І. Л. Петрухін. Однак на теперішній час серед науковців немає однозначної позиції щодо співвідношення досліджуваних прав. Так, зокрема, П. Рабінович та М. Хавронюк вважають, що дані права не потрібно сплутувати – це два різні природні права людини [3, с. 122], разом із тим існує діаметрально протилежна позиція, серед прибічників якої Д. Сімонович: поняття